

NN 115/2020 (21.10.2020.), Program i način provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama

HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA

2255

Na temelju članka 120. stavka 5. Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine«, br.: 125/19.) glavni vatrogasni zapovjednik donosi

PROGRAM

I NAČIN PROVEDBE TEORIJSKE NASTAVE I PRAKTIČNIH VJEŽBI U VATROGASNIM POSTROJBAMA

I.

Ovim Programom i načinom provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama (dalje u tekstu: Program) propisuju se osnove nastavnih cjelina programa teorijske nastave i praktičnih vježbi kojima će prisustvovati pripadnici vatrogasnih postrojbi i provođenje istih, a u svrhu održavanja i podizanja operativne spremnosti vatrogasnih postrojbi.

Nastavne cjeline teorijske nastave i praktičnih vježbi vatrogasnih postrojbi sastavni su dio ovog Programa te čine osnovni sadržaj odnosno minimum teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama.

II.

Zapovjednici vatrogasnih postrojbi odnosno zamjenici zapovjednika vatrogasnih postrojbi obvezni su, na početku kalendarske godine, u pisanom obliku izraditi godišnji Plan nastave u vatrogasnoj postrojbi sukladno nastavnim cjelinama teorijske nastave i praktičnih vježbi, a uzimajući u obzir broj operativnih članova vatrogasne postrojbe, njihovo obrazovanje, osposobljenost, znanje i vještine te opremljenost vatrogasne postrojbe tehnikom i opremom.

III.

U vatrogasnoj postrojbi, sukladno godišnjem Planu nastave u vatrogasnoj postrojbi provodi se teorijska nastava i praktične vježbe, povezujući tematiku istih ukoliko je to moguće.

Zapovjednik vatrogasne postrojbe obvezan je o provedenoj teorijskoj nastavi i praktičnim vježbama voditi evidenciju upisujući nastavne cjeline teorijske nastave i praktičnih vježbi, broj održanih sati i nazočnih pripadnika vatrogasne postrojbe.

Ovlašteni operateri vatrogasnih organizacija evidentiraju provedene vježbe u računalne aplikacije Hrvatske vatrogasne zajednice.

IV.

Teorijsku nastavu i praktične vježbe u vatrogasnim postrojbama mogu provoditi pripadnici te vatrogasne postrojbe, zapovjednik vatrogasne postrojbe, zamjenik zapovjednika vatrogasne postrojbe odnosno pripadnik vatrogasne postrojbe koju odredi zapovjednik iste, uz uvjet da pripadnik ima najmanje pet godina iskustva u vatrogastvu te je poželjno da je vatrogasac s posebnim ovlastima i odgovornostima (dalje u tekstu: provoditelj).

Zapovjednik vatrogasne postrojbe odgovoran je za provedbu Programa, a provoditelj teorijske nastave i praktičnih vježbi odgovoran je za sigurnost osoba koje sudjeluju u teorijskoj nastavi i praktičnim vježbama.

V.

Teorijska nastava i praktične vježbe provode se u odgovarajućim prostorima.

Teorijska nastava se provodi u otvorenom i zatvorenom prostoru, dvorani prilagođenoj za veći broj osoba te potrebama provoditelja vezano uz način provođenja teorijske nastave.

Praktične vježbe se provode na vježbalištima, poligonu odnosno prostoru prikladnom za izvođenje predviđene vježbe uzimajući u obzir sigurnost svih sudionika i ispravnost vatrogasne tehnike i opreme koja se

koristi.

Izvođenje teorijske nastave i praktičnih vježbi na otvorenom prostoru potrebno je prilagoditi vremenskim prilikama.

VI.

Teorijska nastava provodi se u skupinama od najviše 24 pripadnika vatrogasne postrojbe.

Praktične vježbe provode se u skupinama od najviše 15 pripadnika vatrogasne postrojbe.

Praktične vježbe provode se prema pravilima za provođenje vježbi.

VII.

Provoditelj je dužan pripadnike vatrogasne postrojbe upoznati s mogućim opasnostima te propisanim mjerama zaštite.

Tijekom izvođenja praktičnih vježbi provoditelj je obavezan primijeniti osnovna, posebna i priznata pravila zaštite na radu, sukladno Zakonu o zaštiti na radu.

VIII.

Teorijska nastava i praktične vježbe mogu se izvoditi samo s vatrogasnom tehnikom i opremom koja je ispitana sukladno odredbama Zakona o vatrogastvu.

Pripadnici vatrogasne postrojbe obavezni su nazočiti teorijskoj nastavi i praktičnim vježbama u radnoj odori i osobnoj zaštitnoj opremi propisanoj propisima iz područja vatrogastva, a po potrebi obavezni su koristiti i drugu zaštitnu opremu vatrogasne postrojbe.

Pripadnici vatrogasne postrojbe obavezni su zavezati kosu prilikom izvođenja praktičnih vježbi i ne smiju nositi nakit.

IX.

Stupanjem na snagu ovog Programa prestaje važiti Pravilnik o programu i načinu provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama (»Narodne novine«, br. 89/2001).

X.

Ovaj Program stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/20-03/06

Urbroj: 444-05/01-20-1

Zagreb, 19. listopada 2020.

Glavni vatrogasni zapovjednik

Slavko Tucaković, univ. spec. oec., v. r.

NASTAVNE CJELINE/TEME PROGRAMA TEORIJSKE I PRAKTIČNE NASTAVE U JAVNIM VATROGASNIM POSTROJBAMA I INTERVENCIJSKIM VATROGASNIM POSTROJBAMA

I. TEORIJSKA NASTAVA

- ručni i prijevozni vatrogasni aparati
- podjela vatrogasnih armatura za vodu, tehničke karakteristike,
- podjela vatrogasnih armatura za pjenu, tehničke karakteristike,
- vatrogasne pumpe, podjela, tehničke karakteristike,
- vozila u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- zrakoplovi za gašenje požara, tehničke karakteristike,
- hidrantska mreža, tehničke karakteristike,
- stabilni sustavi za gašenje požara, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitna i druga osobna oprema vatrogasaca, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitne naprave za disanje, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji i oprema za spašavanje, penjanje i rad na visini, podjela, tehničke karakteristike,
- pogonski spasilački alati u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- pneumatski podizači tereta, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar, plinski detektor,
- pumpe za pretakanje zapaljivih i nagrizajućih tekućina materija, tehničke karakteristike,

- koloture i koloturja,
- simpleksni, poludupleksni ili semidupleksni sustav radio mreža,
- uređaji za rano otkrivanje i dojavu požara, općenito,
- vrste automatskih javljača požara,
- vatrogasna simbolika,
- organizacija vatrogasne službe,
- definicija i razredba požara: pojam vatre i požara, razredba požara po mjestu nastanka, razredba požara po obujmu i veličini, razredba požara po fazama razvoja, razredba požara po vrsti gorive tvari,
- razvoj i širenje požara: čimbenici razvoja i širenja požara, širenje požara u zatvorenom prostoru, širenje požara na otvorenom prostoru,
- opasnosti i mjere zaštite vatrogasaca u operativnom djelovanju,
- opskrba vodom na požaru,
- relejna dobava vode
- taktička primjena sredstava za gašenje: vode, pjene, praha, CO₂, zamjenskih sredstava za halon, priručnih sredstava,
- taktički nastupi, navale i zahvati na požar,
- razvoj akcije gašenja požara: tijek intervencije, izbor taktike gašenja požara, orijentacija, kretanje i pretraživanje u zadimljenom prostoru, lokalizacija požara, završetak akcije gašenja požara, rad po povratku u postrojbu, analiza vatrogasne intervencije,
- taktika gašenja požara u različitim situacijama: u gospodarstvu, na cestovnim vozilima, zrakoplovima i brodovima, u visokim objektima, u objektima gdje boravi mnogo ljudi, u pojedinim dijelovima objekta, u specifičnim slučajevima – gašenje zapaljivih tekućina, gašenje plinova, gašenje prašina, gašenje tvari koje se teško gase,
- taktička primjena različitih tehnoloških rješenja prilikom gašenja požara: visokotlačni uređaji za bušenje/rezanje i gašenje, impulsni sustavi za gašenje, CAFS sustavi, toplozor ili IC kamere u gašenju požara,
- gašenje šumskih požara i ostalih požara otvorenog prostora, određivanje površine požara na otvorenom prostoru,
- osnove kartografije i topografije,
- požarno opterećenje,
- računanje potrebne količine sredstava, opreme i tehnike te ljudstva za gašenje požara,
- identifikacija i označavanje opasnih tvari: GHS-ovi piktogrami, ploča opasnosti (prema ADR-u), NFPA 704 standard označavanja (»dijamant opasnosti«), UN-ovi razredi opasnosti
- upotreba uređaja za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar
- taktičko djelovanje vatrogasnih formacija pri akcidentima s opasnim tvarima,
- rukovođenje i zapovijedanje složenijim vatrogasnim intervencijama,
- komunikacija u vatrogastvu: mobilni i stabilni uređaji za komunikaciju
- upotreba opreme za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- spašavanje ljudi i životinja: s visina i dubina, s razine zemlje, nasilno otvaranje vrata i prozora, zatvaranje vode i plina, potresi, poplave,
- aktivnosti po planu zaštite od požara za područje djelovanja vatrogasne postrojbe

II. PRAKTIČNE VJEŽBE

- polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada,
- vježbe s hidrantom,
- vježbe s prijenosnom vatrogasnom pumpom,
- natjecateljska vježba prema CTIF,
- vježbe s autocisternom i opremom – AC,
- vježbe s navalnim vozilom i opremom – NV,
- relejna dobava vode,
- vježbe s tehničkim vozilom i opremom za tehničke intervencije – TV,
- vježbe s autoljestvom i opremom – ALJ,

- vježbe sa specijalnim vozilima za tehničke intervencije i opremom
- vježbe s ručnim i prijevoznim vatrogasnim aparatima,
- vježbe s prijenosnim vatrogasim ljestvama: kukače, rastegače, prislanjače, sastavljače,
- vježbe s užadima: samospašavanje s penjačkim užetom, samospašavanje penjačkim užetom, karabinom i posebnim dodatkom – osmicom, spašavanje s visina i dubina uz upotrebu specijalne opreme,
- vježbe sa zaštitnim napravama za disanje,
- vježbe spašavanja ljudi i životinja,
- vježbe spašavanja iz ruševina,
- vježbe spašavanja iz liftova,
- vježbe spašavanja u prometnim nesrećama,
- taktički nastupi vatrogasnih postrojbi,
- taktički zadaci gašenja požara otvorenoga prostora;
- taktički zadaci gašenja požara pojedinih dijelova objekta,
- taktički zadaci gašenja požara u prometu,
- taktički zadaci gašenja požara u javnim objektima,
- taktički zadaci gašenja požara po gospodarskim granama,
- taktički nastupi pri u nesrećama s opasnim tvarima,
- vježbe s uređajem za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar,
- vježbe pretakanja zapaljivih i nagrizaćućih tekućina,
- vježbe s opremom za svladavanje sila: poluge, kolature i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- vježbe nasilnog otvaranja vrata i prozora,
- vježba zatvaranje vode i plina,
- vježbe radova na vodi i zaštite od poplava,
- taktički zadaci vezani za gospodarsku djelatnost na području djelovanja vatrogasne postrojbe.

NASTAVNE CJELINE/TEME PROGRAMA TEORIJSKE I PRAKTIČNE NASTAVE U POSTROJBAMA DOBROVOLJNIH VATROGASNIH DRUŠTAVA

I. TEORIJSKA NASTAVA

- ručni i prijevozni vatrogasni aparati,
- podjela vatrogasnih armatura za vodu, tehničke karakteristike,
- podjela vatrogasnih armatura za pjenu, tehničke karakteristike,
- vatrogasne pumpe, podjela, tehničke karakteristike,
- vozila u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- zrakoplovi za gašenje požara, tehničke karakteristike,
- hidrantska mreža, tehničke karakteristike,
- zaštitna i druga osobna oprema vatrogasaca, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitne naprave za disanje, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji i oprema za spašavanje, penjanje i rad na visini, podjela, tehničke karakteristike,
- pogonski spasilački alati u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- pneumatski podizači tereta, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar, plinski detektor,
- pumpe za pretakanje zapaljivih i nagrizaćućih tekućina materija, tehničke karakteristike,
- kolature i koloturja,
- simpleksni, poludupleksni ili semidupleksni sustav radio mreža,
- uređaji za rano otkrivanje i dojavu požara, općenito,
- vatrogasna simbolika,
- organizacija vatrogasne službe,
- definicija i razredba požara: pojam vatre i požara, razredba požara po mjestu nastanka, razredba požara po obujmu i veličini, razredba požara po fazama razvoja, razredba požara po vrsti gorive tvari,

- razvoj i širenje požara: čimbenici razvoja i širenja požara, širenje požara u zatvorenom prostoru, širenje požara na otvorenom prostoru,
- opasnosti i mjere zaštite vatrogasaca u operativnom djelovanju,
- opskrba vodom na požaru,
- relejna dobava vode
- taktička primjena sredstava za gašenje: vode, pjene, praha, CO₂, zamjenskih sredstava za halon, priručnih sredstava,
- taktički nastupi, navale i zahvati na požar,
- razvoj akcije gašenja požara: tijek intervencije, izbor taktike gašenja požara, orijentacija, kretanje i pretraživanje u zadimljenom prostoru, lokalizacija požara, završetak akcije gašenja požara, rad po povratku u postrojbu, analiza vatrogasne intervencije,
- taktika gašenja požara u različitim situacijama: u gospodarstvu, na cestovnim vozilima, zrakoplovima i brodovima, u visokim objektima, u objektima gdje boravi mnogo ljudi, u pojedinim dijelovima objekta, u specifičnim slučajevima – gašenje zapaljivih tekućina, gašenje plinova, gašenje prašina, gašenje tvari koje se teško gase,
- gašenje šumskih požara i ostalih požara otvorenog prostora,
- požarno opterećenje,
- računanje potrebne količine sredstava, opreme i tehnike te ljudstva za gašenje požara,
- rukovođenje i zapovijedanje složenijim vatrogasnim intervencijama,
- komunikacija u vatrogastvu: mobilni i stabilni uređaji za komunikaciju
- upotreba opreme za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- spašavanje ljudi i životinja: sa visina i dubina, s razine zemlje, nasilno otvaranje vrata i prozora, zatvaranje vode i plina, potresi, poplave,
- aktivnosti po planu zaštite od požara za područje djelovanja vatrogasne postrojbe.

II. PRAKTIČNE VJEŽBE

- polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada,
- vježbe s hidrantom,
- vježbe s prijenosnom vatrogasnom pumpom,
- natjecateljska vježba prema CTIF,
- vježbe s autocisternom i opremom – AC,
- vježbe s navalnim vozilom i opremom – NV,
- relejna dobava vode,
- vježbe s tehničkim vozilom i opremom za tehničke intervencije – TV,
- vježbe s ručnim i prijevoznim vatrogasnim aparatima,
- vježbe s prijenosnim vatrogasim ljestvama: kukače, rastegače, prislanjače, sastavljače,
- vježbe samospašavanja s penjačkim užetom,
- vježbe sa zaštitnim napravama za disanje,
- vježbe spašavanja ljudi i životinja,
- vježbe spašavanja u prometnim nesrećama,
- taktički nastupi vatrogasnih postrojbi,
- taktički zadaci gašenja požara otvorenoga prostora;
- taktički zadaci gašenja požara pojedinih dijelova objekta,
- taktički zadaci gašenja požara u prometu,
- taktički zadaci gašenja požara u javnim objektima,
- taktički zadaci gašenja požara po gospodarskim granama,
- vježbe s opremom za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- vježbe nasilnog otvaranja vrata i prozora,
- vježba zatvaranje vode i plina,
- vježbe radova na vodi i zaštite od poplava

- taktički zadaci vezani za gospodarsku djelatnost na području djelovanja vatrogasne postrojbe.

NASTAVNE CJELINE/TEME PROGRAMA TEORIJSKE I PRAKTIČNE NASTAVE U PROFESIONALNIM I DOBROVOLJNIM VATROGASNIM POSTROJBAMA U GOSPODARSTVU

I. TEORIJSKA NASTAVA

- ručni i prijevozni vatrogasni aparati,
- podjela vatrogasnih armatura za vodu, tehničke karakteristike,
- podjela vatrogasnih armatura za pjenu, tehničke karakteristike,
- vatrogasne pumpe, podjela, tehničke karakteristike,
- vozila u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- hidrantska mreža, tehničke karakteristike,
- stabilni sustavi za gašenje požara, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitna i druga osobna oprema vatrogasaca, podjela, tehničke karakteristike,
- zaštitne naprave za disanje, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji i oprema za spašavanje, penjanje i rad na visini, podjela, tehničke karakteristike,
- pogonski spasilački alati u vatrogastvu, podjela, tehničke karakteristike,
- pneumatski podizači tereta, podjela, tehničke karakteristike,
- uređaji za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar, plinski detektor,
- pumpe za pretakanje agresivnih materija, tehničke karakteristike,
- koloture i koloturja,
- simpleksni, poludupleksni ili semidupleksni sustav radio mreža,
- uređaji za rano otkrivanje i dojavu požara, općenito,
- vrsta automatskih javljača požara,
- vatrogasna simbolika,
- organizacija vatrogasne službe,
- definicija i razredba požara: pojam vatre i požara, razredba požara po mjestu nastanka, razredba požara po obujmu i veličini, razredba požara po fazama razvoja, razredba požara po vrsti gorive tvari,
- razvoj i širenje požara: čimbenici razvoja i širenja požara, širenje požara u zatvorenom prostoru, širenje požara na otvorenom prostoru,
- opasnosti i mjere zaštite vatrogasaca u operativnom djelovanju,
- opskrba vodom na požaru,
- relejna dobava vode
- taktička primjena sredstava za gašenje: vode, pjene, praha, CO₂, zamjenskih sredstava za halon, priručnih sredstava,
- taktički nastupi, navale i zahvati na požar,
- razvoj akcije gašenja požara: tijek intervencije, izbor taktike gašenja požara, orijentacija, kretanje i pretraživanje u zadimljenom prostoru, lokalizacija požara, završetak akcije gašenja požara, rad po povratku u postrojbu, analiza vatrogasne intervencije,
- taktika gašenja požara u različitim situacijama: u gospodarstvu, na cestovnim vozilima, zrakoplovima i brodovima, u visokim objektima, u objektima gdje boravi mnogo ljudi, u pojedinim dijelovima objekta, u specifičnim slučajevima – gašenje zapaljivih tekućina, gašenje plinova, gašenje prašina, gašenje tvari koje se teško gase,
- taktička primjena različitih tehnoloških rješenja prilikom gašenja požara: visokotlačni uređaji za bušenje/rezanje i gašenje, impulsni sustavi za gašenje, CAFS sustavi, toplozor ili IC kamere u gašenju požara,
- požarno opterećenje,
- računanje potrebne količine sredstava, opreme i tehnike te ljudstva za gašenje požara,
- identifikacija i označavanje opasnih tvari: GHS-ovi piktogrami, ploča opasnosti (prema ADR-u), NFPA 704 standard označavanja (»dijamant opasnosti«), UN-ovi razredi opasnosti
- upotreba uređaja za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar,
- opasne tvari,

- taktičko djelovanje vatrogasnih formacija pri akcidentima s opasnim tvarima,
- rukovođenje i zapovijedanje složenijim vatrogasnim intervencijama,
- komunikacija u vatrogastvu: mobilni i stabilni uređaji za komunikaciju
- upotreba opreme za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- spašavanje ljudi i životinja: sa visina i dubina, s razine zemlje, nasilno otvaranje vrata i prozora, zatvaranje vode i plina, potresi, poplave,
- aktivnosti po planu zaštite od požara za područje djelovanja vatrogasne postrojbe,
- gašenje požara u gospodarstvu zavisno o tehnološkom procesu i namjeni štićenog postrojenja,
- uvjeti i proces gorenja, oksidacija, vrste oksidacija,
- gašenje krutih, tekućih i plinovitih tvari,
- zapaljive i eksplozivne smjese,
- uvjeti za gašenje i širenje požara,
- toplina i temperatura,
- toplinska i električna energija potrebna za gašenje,
- izvori topline za izazivanje i nastajanja gorenja i požara,
- produkti gorenja zapaljivih i opasnih tvari,
- produkti gorenja sintetskih (plastičnih) tvari,
- produkti gorenja polivinilklorida i drugih kloriranih (halogeniranih) sintetskih tvari,
- produkti gorenja sirove nafte, naftnih derivata i nehalogeniranih poliolefina (polietilen, polipropilen itd.),
- produkti gorenja polimeriziranih aromatskih ugljikovodika (polistiren, polifenoli i sl.)
- produkti gorenja poliuretana, poliakrila, vune i svile.

II. PRAKTIČNE VJEŽBE

- polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada,
- vježbe s hidrantom,
- vježbe s prijenosnom vatrogasnom pumpom,
- vježbe s autocisternom i opremom – AC,
- vježbe s navalnim vozilom i opremom – NV,
- relejna dobava vode,
- vježbe s ručnim i prijevoznim vatrogasnim aparatima,
- vježbe s prijenosnim vatrogasim ljestvama: kukače, rastegače, prislanjače, sastavljače,
- vježbe s užadima: samospašavanje s penjačkim užetom, samospašavanje penjačkim užetom, karabinom i posebnim dodatkom – osmicom,
- vježbe sa zaštitnim napravama za disanje,
- taktički nastupi vatrogasnih postrojbi,
- taktički zadaci gašenja požara pojedinih dijelova objekta,
- taktički zadaci gašenja požara po gospodarskim granama,
- taktički nastupi pri u nesrećama s opasnim tvarima,
- vježbe s uređajem za mjerenje koncentracija plinova i para – eksplozimetar,
- vježbe pretakanja zapaljivih i nagrizaćućih tekućina,
- vježbe s opremom za svladavanje sila: poluge, koloture i koloturja, lanci, užad, dizalice, zračni jastuci,
- vježbe nasilnog otvaranja vrata i prozora,
- vježba zatvaranje vode i plina.